

ANBI-besluit inzake vermogensbeheer, governance en rendement

Door: Redactie WvF

20-07-2025

Governance Bericht

Het ministerie van Financiën publiceerde een nieuw beleidsbesluit over algemeen nut beogende instellingen (ANBI's). Met dit besluit verduidelijkt het ministerie de regels voor organisaties met een ANBI-status, bijvoorbeeld rondom vermogensbeheer, governance en rendement. Nieuw is ook een nadere invulling van het beloningscriterium voor beleidsbepalers.

Reserves

Het herziene besluit geeft nieuwe handvatten voor het zogenoemde bestedingscriterium (anti-oppoteis). ANBI's mogen geen vermogen aanhouden dat verder gaat dan nodig is voor de continuïteit en de uitvoering van geplande activiteiten, tenzij de inbrenger dit heeft bepaald. De volgende reserves zijn toegestaan:

1. Continuïteitsreserve

ANBI's mogen maximaal 1,5 keer het gemiddelde kostenniveau van de werkorganisatie over de afgelopen drie jaar aanhouden als buffer voor vaste lasten. Hogere reserves zijn mogelijk, maar moeten goed gemotiveerd zijn en de motivatie moet goed vastgelegd zijn.

2. Reserve voorziene werkzaamheden

Een reserve voor voorziene werkzaamheden mag, maar alleen als het doel, de bedragen en de tijdslijnen aantoonbaar zijn vastgelegd in een beleidsplan.

Deze reserves bieden vermogensfondsen de ruimte om verstandig te plannen en duurzaam te opereren, mits het financieel beleid voldoende onderbouwd en transparant is.

Stamvermogen en rendement

Het besluit schept meer duidelijkheid over het stamvermogen (het vermogen dat krachtens de schenking of de erfenis in stand moet worden gehouden). Zo verheldert het besluit onder andere hoe het rendement besteed kan worden, hoe er geïndexeerd mag worden en hoe er omgegaan moet worden met 'oud' stamvermogen.

Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde rendementen moeten binnen een redelijke termijn worden besteed. Fondsen mogen een vast bestedingspercentage per jaar hanteren dat is gebaseerd op het gemiddelde rendement van de afgelopen vijf jaar, met een prognose voor de komende twee jaar. Een jaarlijkse herbeoordeling van dit vaste percentage is verplicht

Het stamvermogen kan worden geïndexeerd, als de schenker of erflater dat heeft bepaald. Indexatie kan aansluiten bij de consumentenprijsindex (CPI) of een andere maatstaf. Voor fondsen met een historisch opgebouwd vermogen (voor 1 januari 2008) geldt dat afbouw niet verplicht is. Het aanwezige vermogen per 2008 vormt het uitgangspunt voor de instandhouding.

Beloning bestuurders

Het besluit geeft ook heldere kaders voor de beloning van leden van het beleidsbepalend orgaan. In principe mogen zij geen beloning ontvangen, anders dan een vergoeding van gemaakte kosten en een niet-bovenmatig vacatiegeld. Dit wordt als volgt gespecificeerd:

- Vacatiegeld is niet bovenmatig als het aansluit bij de normering uit het Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies.
- Hogere vergoedingen (bijvoorbeeld op WNT-niveau) zijn onder voorwaarden mogelijk, mits deze in verhouding staan tot de aard en omvang van de werkzaamheden.
- Vaste vergoedingen zijn toegestaan als deze aantoonbaar verband houden met voorbereiding en deelname aan vergaderingen.

Transparantie en onderbouwing zijn essentieel. ANBI's moeten het beloningsbeleid expliciet vastleggen in hun administratie en periodiek toetsen aan de geldende normen.

Versterkte handhaving

Eerder werd al bekend gemaakt dat de Belastingdienst het toezicht op ANBI's intensificeert. Dit doet de Belastingdienst bijvoorbeeld door haar ANBI-team uit te breiden, een digitale ANBI-portal te lanceren, meer aandacht te besteden aan constructies met NSW-landgoederen, een inlichtingenverplichting voor voormalige ANBI's in te voeren en een wettelijk verplicht minimumaantal bestuurders voor een ANBI te verkennen. Een Kamerbrief over mogelijke vennootschapsbelastingplicht voor stichtingen volgt dit najaar.

Andere punten

- De wettelijk vastgestelde categorieën van algemeen nut blijven ongewijzigd. Onder 'welzijn' vallen nu nadrukkelijk ook activiteiten gericht op kwetsbare groepen.

- Onder bepaalde omstandigheden is terugwerkende kracht mogelijk, zoals bij testamentaire oprichting of schenkingen.
- ANBI's mogen ook commerciële en beleggingsactiviteiten uitvoeren, zolang de opbrengsten geheel ten goede komen aan het algemeen nut.